

Genneper watermolen

(Gnp)

Genneper watermolen	Gnp 1
----------------------------	--------------

Algemene kenmerken		Omschrijving/toelichting
Plaats	Gestel Genneperweg 147	Gemeente Eindhoven
Waterloop	Dommel	Waterschap de Dommel
X-Y coördinaat	160772 – 381560	Ten-Bruggencate nr. 02854 Van Halder nr. 26
Kadastrale percelen	Gem. Eindhoven sectie A nr. 6060	
Eigenaar	Gem. Eindhoven	
Type molen	Onderslagmolen	Waterrad Ø: 6,0 m
Water-/stuwrechten	Gem. Eindhoven	
Functie	Korenmolen	
Bouwjaar/ouderdom	1249 1420 1583 1587 1622, 1691, 1727 1648 1750 1801 1884 1930, 1940 1951 1963/1965 1981 ca 1990 1998 1998-2017 Vanaf eind 2017 Zomer 2018	Eerste vermelding in schenkingsoorkonde. Sprake van twee molens Verwoesting van de molen tijdens de tachtigjarige oorlog. Herbouw van de molen. Graan-, vol- en oliemolen met 2 raderen Molendwang (banmolen) vervalt. Alleen nog graanmolen. Vergunning herplaatsing rad oliemolen + waterwerken Vincent van Gogh schildert de molen vier keer. Sluis stort in; gemaal op diesel en later op elektromotor voortgezet, molen in verval; Molenaarswoning/café afgebroken- nieuwbouw Na eerdere sloopplannen, wordt vervallen molen en sluiswerken gerestaureerd. Rad hersteld, Nieuwe overlaatstuw, later nog kanogoot in aangebracht. Molen door brand zwaar beschadigd, overkapping rad verplaatst naar ingang heemtuin. Molen draait zelden. Molen maalt weer – (granen vanuit buurtschap) Extreme droogte: half juni – aug. ligt de molen stil als gevolg van zeer lage beekafvoer.
Monumentenstatus	Beschermd Van Gogh molen	Rijksmonument (15-08-1972) Monument nr. 14639.
Landschappelijke waarde	Matig	Door de uitbreiding van de bebouwing is de landschappelijke waarde wat minder groot geworden.
Natuurbescherming	Natuurnetwerk Brabant	Stroomop- en afwaarts.

Gnp 2

Thema 1: Molencomplex			Oordeel
Staat van hoofdgebouw (molen)	Zeer goed	Vervallen molen in 1963 opnieuw opgetrokken.	
Staat van bijgebouwen	Slecht-	Alle bijgebouwen niet (meer) oorspronkelijk (van na 1950: (loodsen, bungalow).	
Bijzondere elementen	Kasteellocatie/Klooster Vanouds ensemble met buurtschap Gennep (banmolen)	Vml. Kasteel Rapenburg Vml molendwang	
Maalwerk	Goed	Het oude maalwerk van ver voor 1963 is nog intact	
Waterrad	Goed	Tijdens de restauratie in 1989 werd een nieuw waterrad geplaatst	
Overige gebruiksvormen	-		
Waterwerken			
Stuwwerken	Goed	1989 restauratie watergangen, de los- en maalsluizen	
Sluiswerk/ Verdeelwerk	Goed		
Molenkolk		Goed, maat deels beschoeid Vrij recent nog gebaggerd	
Stuwpeil - onderpeil	15,70 m + NAP 14,70 m + NAP		
Historisch stuwpeil - onderpeil	Zomerpeil: 16,36 m+ AP Winterpeil: 16,56 m+ AP Onderpeil: 15,19 m+ AP	[Wsk]	
Afslag-/overlaat		De molen ligt op molentak. Het verdeelwerk ligt in de Dommel	
Vispassage		Vispassage aanwezig (=Trompetterloop)	
Eindoordeel Molencomplex	Goed	<i>Molengebouw, rad en waterwerken intact</i>	

Opmerking: molencomplex heeft eind 20^e eeuw aan waarde gewonnen door opheffing, sloop en sanering voormalige chemische wasserij aan overzijde van de molen

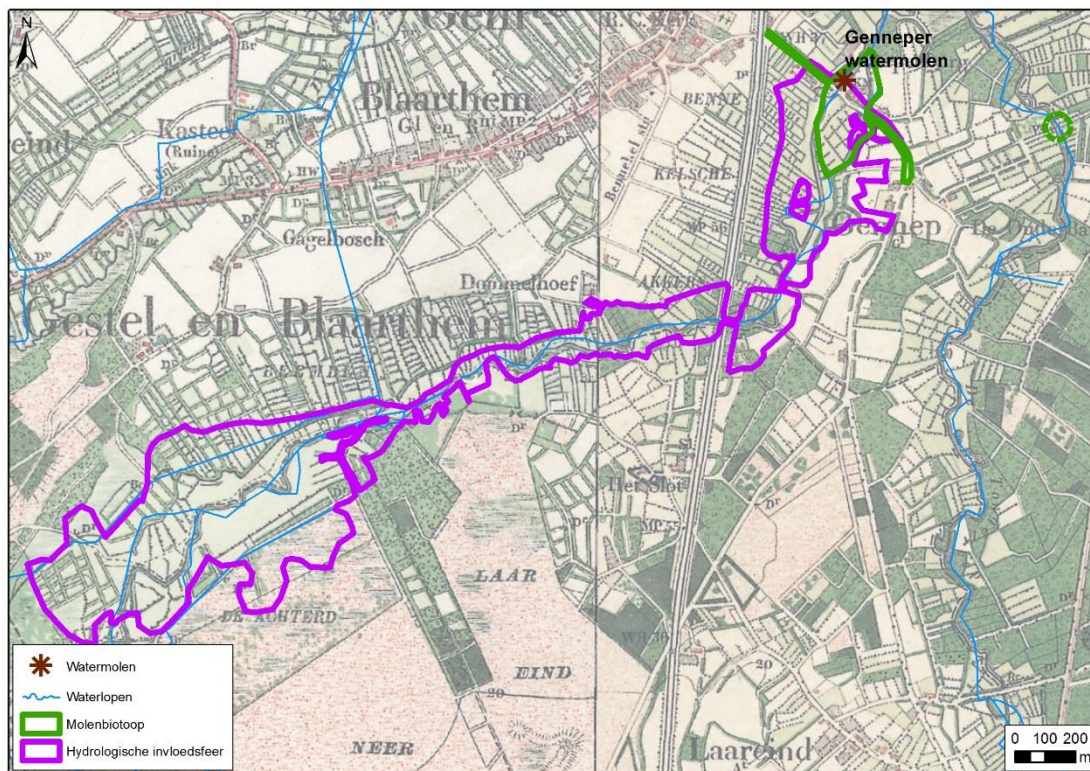

Gnp 3

Thema 2: Watermolenlandschap				Oordeel
Afvoeren: Dommel		Gemiddeld Φ : 1,4 m ³ /s		-
Stuwschaduw - Oppervlakte		83 ha	Watermolenlandschap: 86 ha	
Molenbiotop (ha)		6 ha		
Morfologische toestand beek		Matig	De watergangenstructuur nog herkenbaar gebleven. Lokaal verlegd en rechtgetrokken Verschillende vijvers.	
Morfologische structuren dalvloer		Slecht	Beekdal is als gevolg van de uitbreiding van de bebouwing sterk versmald. Heringericht als park.	
Actueel landgebruik op het dalvloer		Matig	De kavelstructuren zijn grotendeels verdwenen. Het beekdal is vooral in gebruik als park (omgeving Gennep vrijwel gaaf).	
Natuur	<i>Ext. grasland</i>	25%	o.a. heemtuin, oeverlanden	
	<i>Bos: Alluviaal</i>	15%		
	<i>Bos: productie</i>	0%		
Water	<i>Vijvers</i>	30%	Waterbuffers, parkvijver.	
Bebouwing	<i>In historische context</i>	5%	Aan de oostzijde beekdal zijn nog enkele historische boerderijen gelegen. Direct stroomafwaarts ligt het v.m. kasteellocatie met (verlaten) Clarissenklooster.	
	<i>Modern</i>	<5%	De bebouwing ten westen van watermolen sterk toegenomen.	
Agrarisch	<i>Akkers</i>			
	<i>Weide</i>	25%	Park, grasvelden.	
Authenticiteit landschap		Slecht	Sterk gewijzigd.	
-kavelstructuren		Slecht	Kavelstructuren verdwenen: nu een stadspark.	
-lijnvormige elementen		Slecht	Lijnvormige elementen zijn oostelijk van de molen nog op hoofdlijnen te herkennen. Ten westen zijn de structuren in gevolg van de stadsuitbreiding sterk veranderd.	
Eindoordeel molencomplex			Zie thema 1	
Eindoordeel Watermolenlandschap		Matig	<i>De molen nagenoeg tegen de stad komen te liggen.</i>	

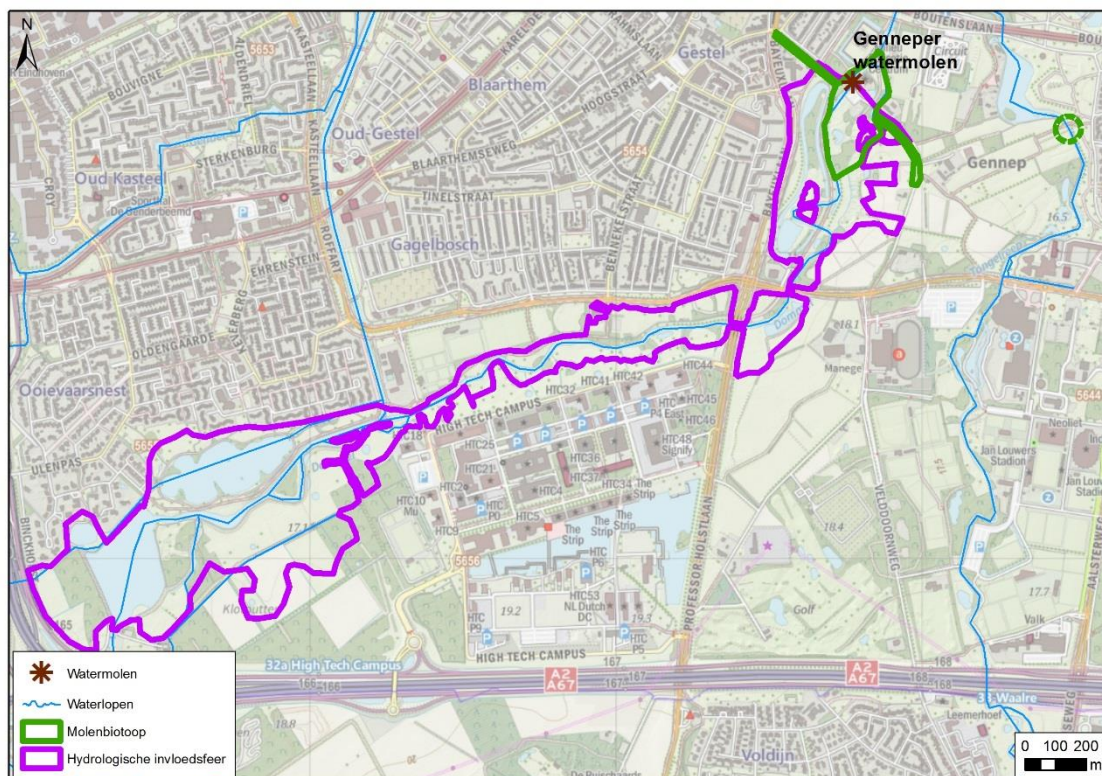

Genneper watermolen

Gnp 4

Het historische watermolenlandschap zal bovenstrooms van de molen breder zijn geweest, getuige de toenmalige verkaveling / beemdenstructuur vooral aan de noordzijde door ophoging verdwenen.

Gnp 5

Thema 3: Techniek			Oordeel
Afvoeren Dommel	Gemiddeld Φ: 1,4 m³/s Maximaal: 2 m³/s		
Opp. Molenlandschap	ca. 39 ha		
Waterrad	Hout	Ø 6,0 m, 1,05 m breed, 36 houten schoepen.	
Gangwerk	Hout	Overbrengingsverhouding 1:3,39	
Maalwerk	Intact	Een koppel 16 ^{er} kunststenen.	
Water-/stuwrechten		Gemeente Eindhoven	
Verval (Vh) Stuwpeil	1,0 m 15,70 m +NAP	Onderpeil gestegen: effectief verval lager. Water staat <i>in</i> de maalsluis! * Stuwpeil wordt ook niet meer gehaald; hooguit c. 15,50 m NAP.	
Functioneel gebruik	Maalvaardig	Driemaal per week in gebruik. <i>Actueel: maalcapaciteit beperkt</i>	
Minimaal debiet (ϕ) <i>Het hier opgegeven debiet indiceert al het sub-optimale niveau van functioneren. Voor een fatsoenlijk gebruik zijn hogere debieten noodzakelijk.</i>	$\eta = 0,3$; $A_v = 4$ kW $\Phi_{\min} = 1,4$ m³/s	Gaande werk tijdens de restauratie in 1963, aangepast op verlaagde afvoer (lagere capaciteit). <i>Actueel: Grootste deel water verdwijnt via overlaat/kanogoot. Stuwpeil (en verval) niet meer haalbaar. (Verder bovenstrooms wordt nog een ander deel van het water niet of nauwelijks gelimiteerd afgeleid: Trompetterloop).</i>	Fors water tekort
Maalwerk	Intact		
Waterwerken	Intact	2x aangepast (1965, 1990) (vast peil + kanogoot)	
Eindoordeel Techniek	Matig	<i>De beperkte waterbeschikbaarheid is een belemmering. Daarnaast is door de suboptimale renovatie v.d. molen en overlaatstuw.</i>	

***Opmerking:** Onderpeil staat in de maalsluis; Foto's jaren '70 en '80 laten nog vrije uitstroom met vallend water uit de maalsluis zien. Er "lekt" actueel bovendien veel water weg via het verdeelwerk, waardoor stuwpeil nooit wordt gehaald. Het effectieve verval is slechts 0,75-0,8 m (gemeten 28/2/2019). Zelfs onder goede omstandigheden kan slechts 25-30 kg graan/uur worden gemalen.

